

mgr Joanna Słomian, Uniwersytet Jagielloński

Temat: Jan Brzękowski i jego emigracyjne spotkania z piękną książką

Mieszkający od 1928 roku we Francji Jan Brzękowski znał najsłynniejszych przedstawicieli międzynarodowego środowiska artystów – m.in. Picassa, Matisse'a, Schwittersa, Ernsta, Seuphora. Dzięki temu razem ze Strzebińskim pozyskał dzieła najwybitniejszych przedstawicieli awangardy do powstającej w Łodzi Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Nowoczesnej.

Kontakty z awangardowymi plastykami umożliwiły pocie opublikowanie przed wojną kilku własnych tomików w wyszukanej szacie graficznej. Projekty Fernanda Légera czy Hansa Arpa niewątpliwie odpowiadały ówczesnym tendencjom i do dziś pojawiają się w katalogach wystaw druków z I poł. XX wieku. W referacie chciałabym się jednak skupić na książkach opublikowanych już po wojnie w polskich oficynach emigracyjnych – u Samuela Tyszkiewicza, Franciszka Prochaski i małżeństwa Bednarczyków. Na ich przykładzie spróbuję pokazać różne podejście drukarzy do edycji bibliofilskiej oraz postaram się opowiedzieć, jak układała się współpraca poety i typografa.

Wybrana bibliografia:

Brzękowski J., *18 coplas*, Aix en Provence 1959.

Brzękowski J., *Na katodzie*, Paryż 1929.

Brzękowski J., *Nuits végétales*, Paryż 1938.

Brzękowski J., *Razowy epos*, Nicea 1946.

Brzękowski J., *Styczeń*, Londyn 1970.

Brzękowski J., *Wyprawa do miasteczka*, Londyn 1966.

Brzękowski J. – listy do Oficyny Poetów i Malarzy, Archiwum Oficyny Poetów i Malarzy, sygn. 70-72.

Kilométrage. Jan Brzękowski und seine Künstlerwelten, red. T. Dąbrowski, Köln 2011.

Kłak T., „L'Art Contemporain” i awangarda, „Kwartalnik Historii Prasy Polskiej” 1978, nr 4.

Kłossowski A., *Na obczyźnie. Ludzie polskiej książki*, Wrocław 1984 (Książki o Książce).

Kłossowski A., *Polskie private i small presses na obczyźnie*, w: *Kultura skupisk polonijnych. Materiały z III sympozjum naukowego. Warszawa, 12 i 13 maja 1988 r.*, Warszawa 1993.

Zmiana pola widzenia. Druk nowoczesny i awangarda (katalog wystawy), red. P. Kurc-Maj, Łódź 2014.